

VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT

Puualan perustutkinto

Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä

Kalajoen ammattiopisto

Hyväksytty:

Sisällys

JOHDANTO	3
4. VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT	4
2. PAIKALLISIIN AMMATTITAITOVAATIMUKSIIN PERUSTUVIA TUTKINNON OSIA	4
2. VAATIVA PUUSEPÄNTYÖ	4
3. YHTEISTEN TUTKINNON OSIEN OSA-ALUEITA TAI LUKIO-OPINTOJA	9
3. TAIDE JA KULTTUURI	9
4. JATKO-OPINTOVALMIUKSIA TAI AMMATILLISTA KEHITTYMISTÄ TUKEVIA OPINTOJA	11
4. LIIKUNTALAJINI	11
4. PROJEKTIVIIKOT	13
4. TUTORTOIMINTA	14

JOHDANTO

Vapaasti valittavia tutkinnon osat tukevat suoritettavan perustutkinnon ammattitaitovaatimuksia ja osaamistavoitteita. Vapaasti valittavat tutkinnon osat voivat olla valtioneuvoston asetuksen (A 801/2014, muutos 331/2015) 5 §:n mukaisesti

1. ammatillisia tutkinnon osia, jotka voivat olla oman tai jonkin muun koulutusalan ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon osia.

2. paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia, jotka on laadittava niin, että ne vastaavat laajemmin paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin kuin pelkästään yhden yrityksen osaamistarpeisin. Nämä tutkinnon osat voivat olla myös ammatillista osaamista yksilöllisesti syventäviä tutkinnon osia, jotka on muodostettu paikallisten osaamistarpeiden pohjalta.

2. Vaativa puusepäntyö 10 osp

3. yhteisten tutkinnon osien osa-alueita tai lukio-opintoja, jolloin osaamisen tunnustamistilanteessa yhteisiin tutkinnon osiin sisältyviä osa-alueita voidaan sisällyttää vapaasti valittaviin tutkinnon osiin siltä osin, kun yhteisiin tutkinnon osiin sisältyvä osaaminen ylittää yhteisten tutkinnon osien laajuudeksi määritellyn 35 osaamispistettä.

3. Taide ja kulttuuri 5 osp

4. jatko-opintovalmiuksia tai ammatillista kehittymistä tukevia opintoja, jotka voivat olla esimerkiksi ammattikorkeakoulussa, yliopistossa ja kansalaisopistossa suoritettavia opintoja ja muita jatko-opintovalmiuksia tukevia opintoja.

4. Liikuntalajini 5 osp

4. Projektiviikot 5 osp

4. Tutor-tominta 5 osp

4. Kilpailutoiminta 5 osp

5. työkokemuksen kautta hankittuun osaamiseen perustuvia yksilöllisiä tutkinnon osia, joiden tulee olla suoritettavan perustutkinnon ammattitaitovaatimuksia tai osaamistavoitteita tukevaa osaamista. Tällainen tutkinnon osa voi muodostua esimerkiksi laajennetun työssäoppimisen tai aikaisemmin hankitun osaamisen tunnustamisen kautta.

Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymän ammattiopisto tarjoaa vapaasti valittavia tutkinnon osia, joihin on laadittu ammattitaitovaatimukset tai osaamistavoitteet, arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit sekä määritelly laajuus osaamispisteinä.

Opettajan on aina arvioitava nämä vapaasti valittavat tutkinnon osat asteikolla tyydyttävä (1), hyvä (2) ja kiitettävä (3) paitsi edellä mainittuja (jatko-opintovalmiuksia tai ammatillista kehittymistä tukevia tai työkokemuksen kautta hankittua osaamista), joista voidaan antaa arvosanaksi koulutuksen järjestäjän päätöksellä hyväksytyt (A 811/1998, muutos 329/2015, 10 §) .

Arvosana annetaan tutkinnon osittain tutkinnon perusteissa olevien arviointikriteereiden perusteella. Muita arviointikriteereitä ei käytetä. Arvioinnin perustelut on aina kirjattava; näin annetulle arvosanalle löytyy perustelut myös siinä tilanteessa, kun opiskelija on tyytymätön saamaansa arvosanaan.

4. VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT

Tavoitteet, sisällöt ja arviointi

2. PAIKALLISIIN AMMATTITAITOVAATIMUKSIIN PERUSTUVIA TUTKINNON OSIA

2. VAATIVA PUUSEPÄNTYÖ	10 osp
AMMATTITAITOVAATIMUKSET	
<p>Opiskelija osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • valmistaa uniikki- tai piensarjatuotteen • valita tuotteen toteuttamistavan ja tuoteominaisuudet <ul style="list-style-type: none"> - käyttää toteuttamiseen soveltuvia työmenetelmiä, -välineitä ja työvaiheita - valita tuoteideaan soveltuvia materiaaleja - hankkia tietoa valmistusmenetelmistä ja materiaaleista • kehittää kädentaitoaan ja ammattimaista työskentelytapaa <ul style="list-style-type: none"> - kehittää toteuttamisen työmenetelmiä ja -vaiheita - kehittää valmistuksen työ- ja apuvälineitä • huoltaa työvälineitä • laskea materiaalimenekkiä ja kustannuksia • valmistaa laadukkaan ja viimeistellyn tuotteen • ottaa vastaan palautetta • käyttää työssään toimintakykyä ylläpitäviä työtapoja • noudattaa työssään annettuja turvallisuusohjeita ja määräyksiä 	
TUTKINNON OSAN KESKEISET SISÄLLÖT JA TOTEUTTAMISTAVAT	
<p>Keskeiset sisällöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuotteen valmistus • työsuorituksen toteutus • itsearviointi • työmenetelmien ja -välineiden käyttö • työvälineiden huolto • materiaalien valinta • tiedonhankinta ja käyttö • kustannuslaskenta • oppiminen ja ongelmanratkaisu • terveys, turvallisuus ja toimintakyky <p>Opintojaksot: Vaativa puusepäntö 10 osp.</p> <p>Oppimisympäristöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oppilaitos <p>Toteuttamistavat: Tutkinnon osan sisältönä on vaativan puusepäntöön valmistusta. Työskentelyssä pyritään hyödyntämään puusepäntöalan perus- ja erikoiskoneet mahdollisimman laajasti.</p>	
EDELTVÄYYSOPINNOT TAI MUUT SUORITTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT	
<p>Tutkinnon osan suorittamisen ehtona on suorittanut materiaali- ja valmistustekniikka (30 osp.) tutkinnon osaan, jonka aikana opiskelija on saanut työturvallisuuskoulutuksen sekä puuntyöstön perusteet.</p>	
OPPIMISEN ARVIOINTI	
<p>Oppimisen arvioinnin tavoite on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Opintojen suorittaminen hyväksytysti on edellytyksenä opintojen etenemiseen.</p>	

OSAAMISEN ARVIOINTI JA TUTKINNON OSAN ARVOSANANMUODOSTUMINEN

Todistukseen tuleva tutkinnon osan arvosana päätetään osaamisen arvioinnin perusteella. Mikäli osaamista arvioivia opettajia on ollut useita, päätös tehdään arviointikeskustelussa. Työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näyttö tulee olla hyväksytysti suoritettu ennen tutkinnon osan arvosanan antamista.

Tutkinnon osan arvosana muodostuu ammattiosaamisen näytön arvosanasta. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelujen, tehtävien ja muiden luotettavien menetelmien avulla.

Ammattiosaamisen näyttö:

Opiskelija valmistaa laadukkaan puusepäntuotteen, joka on yksittäis- tai sarjatuote. Työ toteutetaan teknisten piirustusten tai työohjeen mukaisesti. Opiskelija käyttää työhön tarvittavia koneita ja välineitä, lukee piirustuksia ja ohjeita, kehittää työmenetelmiä ja työskentelynopeutta. Opiskelija laskee materiaalimenekkiä ja arvioi työnsä laatua ja seuraakäyttämäänsä aikaa.

AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ ARVIOINTINA
Puualan perustutkinnon Vaativa puusepäntyö 10 osp tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelma
NÄYTÖN KUVAUS
Ammattiosaamisen näyttö muodostuu kokonäytöstä. Opiskelija valmistaa vaativan puusepäntöön kuten tyylihuonekalun valmistuksen tai taivuterakenteisen kalusteen. Opiskelija hyödyntää valmistuksessa monipuolisesti puusepäntöalan koneita sekä mallineiden käyttöä.
NÄYTTÖÄ KUVAAVA LAUSE(ET) NÄYTTÖTODISTUKSESSA
Tuolin valmistus piirustusten mukaan.
NÄYTTÖYMPÄRISTÖ
Ammattiosaamisen näyttö suoritetaan työssäoppimispaikassa tai oppilaitoksessa. Ammattiosaamisen näyttö annetaan ympäristössä, jossa opiskelijan käytössä ovat tarvittavat ammattialan perustyövälineet, koneet, laitteet ja materiaalit. Opiskelija toimii yksin, työparin, työryhmän tai työyhteisön jäsenenä. Lähtökohtana on työpaikan tavanomainen vuorovaikutus- ja yhteistyöympäristö.
NÄYTÖN ARVIOIJAT
Arviointi perustuu arviointikeskusteluun ja opiskelijan tekemään itsearviointiin. Ammattiosaamisen näytön arvosanan päättää/päättävät: ☒ Alan opettaja(t) ☐ Työelämän edustajat ☒ em yhdessä Ammattiosaamisen näyttöjen arviointiin osallistuvalla muulla henkilöllä kuin opettajalla tulee olla sellainen koulutuksella, työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu asianomaisen alan osaaminen ja ammattitaito, jota voidaan pitää riittävänä ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnissa. Opettajan tulee olla oman alansa asiantuntija. Jos opettaja on kelpoinen opettamaan ko. ammattiosaamisen näytön sisältöön liittyviä ammatillisia opintoja, hän on kelpoinen arvioimaan ao. opintoihin liittyviä ammattiosaamisen näyttöjä. Arvioijien esteellisyyteen sovelletaan hallintolakia 434/2003, 27–29 §.

ARVIOINNIN KOHTEET JA KRITTEERIT OSAAMISEN ARVIOINNISSA			
Opiskelijaa arvioidaan suhteessa ennalta asetettuihin tavoitteisiin ja hänen osoittamaansa osaamista verrataan ennalta määriteltyihin arvioinnin kohteisiin ja arviointikriteereihin.			
ARVIOINNIN KOHDE	ARVIOINTIKRITEERIT		
1. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Tuotteen valmistus	valmistaa ohjattuna tuotteen	valmistaa tuotteen	valmistaa tuotteen ja työskentelee suunnitelmalli-
Työsuorituksen toteutus	toteuttaa ohjattuna teknisesti ammattialan laatutason mukaisia työsuorituksia	toteuttaa teknisesti ammattialan laatutason mukaisia työsuorituksia	toteuttaa teknisesti ammattialan laatutason mukaisia työsuorituksia ja kehittää teknistä osaamis-
Itsearviointi	seuraa ja arvioi ohjattuna omaa työskentelyään toteutuksen eri vaiheissa	seuraa ja arvioi omaa työskentelyään ja työn laatua toteutuksen eri vaiheissa	seuraa ja arvioi omaa työskentelyään ja työn laatua toteutuksen eri vaiheissa ja kehittää osaamistaan ja työskentelyään saamansa palautteen perusteella
	ottaa vastaan ulkopuolista palautetta	ottaa vastaan ulkopuolista palautetta ja kehittää ohjattuna työtään palautteen mukaan	ottaa vastaan ulkopuolista palautetta, keskustelee ammattitermein ja perustelee valinnat
2. Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Työmenetelmien ja -välineiden käyttö	käyttää ohjattuna tuotteen toteuttamiseen soveltuvia työmenetelmiä, välineitä ja työvaiheita sekä tarkoituksenmukaisia ja turvallisia työotteita	käyttää ja valitsee ohjattuna tuotteen toteuttamiseen soveltuvia työmenetelmiä, välineitä ja työvaiheita sekä tarkoituksenmukaisia ja turvallisia työotteita	käyttää ja valitsee tuotteen toteuttamiseen soveltuvia työmenetelmiä, välineitä ja työvaiheita sekä tarkoituksenmukaisia ja turvallisia työotteita
Työvälineiden huolto	huoltaa ohjattuna työvälineet, koneet ja laitteet	huoltaa työvälineet, koneet ja laitteet	huoltaa työvälineet, koneet ja laitteet ja kutsuu tarvittaessa paikalle ammattilai-
Materiaalien valinta	valitsee ohjattuna tuoteideaan tai tuotteen käyttötarkoitukseen sopivia materiaaleja ja käyttää ohjattuna niitä taloudellisesti.	valitsee tuoteideaan tai tuotteen käyttötarkoitukseen sopivia materiaaleja ja käyttää ohjattuna niitä taloudellisesti.	valitsee ohjattuna huolltavuudeltaan ja hinnaltaan tuoteideaan tai tuotteen käyttö tarkoitukseen, -kohteeseen sopivia materiaaleja ja käyttää niitä talou-
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Tiedonhankinta ja käyttö	hankkii tietoa tuoteideaan tai tuotteen vaihtoehtoisista valmistusmenetelmistä ja materiaaleista	hankkii tietoa tuoteideaan tai tuotteen vaihtoehtoisista valmistusmenetelmistä ja materiaaleista sekä soveltaa tietoa ohjattuna toteutukseen	hankkii tietoa tuoteideaan tai tuotteen vaihtoehtoisista valmistusmenetelmistä ja materiaaleista sekä soveltaa tietoa toteutukseen perustellen valintansa
	käyttää ohjattuna toteutukseen ammattialalle soveltuvaa tietoa	käyttää toteutukseen ammattialalle soveltuvaa tietoa	käyttää ja yhdistelee toteutukseen ammattialalle soveltuvaa tietoa
Kustannuslaskenta	ratkaisee tuoteideaan tai tuotteen toteutukseen liittyviä laskutoimituksia, kuten materiaalin menekki- ja tuotteen hinnoittelulaskelmat	ratkaisee tuoteideaan tai tuotteen toteutukseen liittyviä laskutoimituksia, kuten materiaalin menekki- ja tuotteen hinnoittelulaskelmat sekä laskee ohjattuna työn osuuden tuotteen hintaan	ratkaisee tuoteideaan tai tuotteen toteutukseen liittyviä laskutoimituksia, kuten materiaalin menekki- ja tuotteen hinnoittelulaskelmat sekä laskee ohjattuna työn osuuden tuotteen hintaan sekä tekee ohjattuna materiaalien, valmistuksen

			osuuden vaihtoehtoja kustannuslaskelmiin
4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Oppiminen ja ongelman ratkaisu	ratkaisee ohjattuna työssä syntyneitä ongelmatilanteita	ratkaisee työssä syntyneitä ongelmatilanteita	ratkaisee työssä syntyneitä ongelmatilanteita sekä perustelee valintansa ja tekee päätöksiä
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	käyttää työssään toimintakykyä ja terveydentilaa ylläpitäviä työtapoja	työskentelee turvallisesti ja ergonomisesti terveydettään ja toimintakyvystään huolehtien	kehittää omaa ja työympäristönsä turvallisuutta, ergonomiaa ja toimintakykyä
	noudattaa ammattialan työturvallisuusohjeita	noudattaa ammattialan työturvallisuusohjeita ja arvioi ammattialan työturvallisuuden toimintatapoja	noudattaa ammattialan työturvallisuusohjeita sekä arvioi ja edistää ammattialan työturvallisuuden toimintatapoja

AMMATILLISEN KASVUN TUKEMINEN JA OPINTOJEN OHJAUS

Opiskelija perehdytetään tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksiin, sisältöön, toteutukseen ja arviointiin.

3. YHTEISTEN TUTKINNON OSIEN OSA-ALUEITA TAI LUKIO-OPINTOJA

3. TAIDE JA KULTTUURI	5 osp
TAVOITTEET	
<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa tunnistaa taiteen ja kulttuurin eri ilmenemismuotoja ja hyödyntää niitä osaa tutkia, ilmaista ja tulkita kulttuurista todellisuutta (esimerkiksi musiikin, tanssin, teatterin, kirjallisuuden, median, kuvataiteen tai käsityön keinoin) osaa arvioida ja soveltaa monimuotoista suomalaista kulttuuriperintöä ja oman alan vakiintuneita käytäntöjä osaa noudattaa kulttuurisesti kestäväen kehityksen periaatteita ja ymmärtää valintojensa kulttuuriset vaikutukset osaa kehittää taiteelle ominaisten esittämisen tapojen ja materiaalien, oman ilmaisun, suunnitteluprosessien, palvelu- ja tuotemuotoilun ja estetiikan tuntemustaan omalla alallaan ja soveltaa hankkimaansa taiteen ja kulttuurin osaamistaan omassa työssään. 	
TUTKINNON OSAN KESKEISET SISÄLLÖT JA TOTEUTTAMISTAVAT	
<p>Keskeiset sisällöt</p> <p>Taiteen ja kulttuurin tunnistaminen ja hyödyntäminen Keskeinen sisältö: Tutustutaan taiteen ja kulttuurin eri aloihin ja käsitteisiin sekä pohditaan niiden merkitystä oman elämän näkökulmasta. Osallistutaan taide ja kulttuuritapahtumiin.</p> <p>Taiteen ja kulttuuriperinnön soveltaminen Keskeinen sisältö: Tutustutaan Suomalaiseen kulttuuriperintöön ja sovelletaan sitä omassa tuotoksessa.</p> <p>Taide ja kulttuuriprojekti Keskeinen sisältö: Suunnitellaan ja toteutetaan taiteeseen ja kulttuuriin liittyvä projekti.</p> <p>Opintojaksot (5 osp)</p> <p>Toteuttamistavat: taide- ja kulttuuritapahtumiin ja niiden järjestämiseen osallistuminen, oman taiteellisen tuotoksen tekeminen ja tulkitseminen, kulttuuriperinnön tutkiminen ja soveltaminen suunnittelutehtävissä ja tuotoksissa, teoksen, tuotteen tai palvelun muotoilun suunnitteluprosessin toteuttaminen</p>	
EDELTVYYSOPINNOT TAI MUUT SUORITTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT	
OPPIMISEN ARVIOINTI	
<p>Opettaja antaa opiskelijalle palautetta opintojakson aikana sekä opintojakson jälkeen. Palautteen antamisessa voidaan käyttää erilaisia menetelmiä kuten suullista ja/tai kirjallista palautetta. Oppimisen arvioinnin tavoite on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava.</p>	
OSAAMISEN ARVIOINTI JA TUTKINNON OSAN ARVOSANAN MUODOSTUMINEN	
<p>Sisältöihin kuuluvien tehtävien tulee olla suoritettu hyväksytysti ennen tutkinnon osan osa-alueen arviointia. Opiskelijan osaamista arvioidaan tehtäväsuoritusten perusteella. Osa-alueet arvioidaan numeerisesti. Arvosanasta päättää tutkinnon osan osa-alueen opettaja tai opettajat yhdessä.</p>	

ARVIOINNIN KOHDE	ARVIOINTIKRITEERIT		
	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Taiteen ja kulttuurin tunnistaminen ja hyödyntäminen	osallistuu taide- ja kulttuuritapahtumiin	ylläpitää oppilaitoksen kulttuuria ja sen esteettistä ilmettä sekä osallistuu jonkun tapahtuman järjestämiseen	uudistaa oppilaitoksen kulttuuria hyödyntämällä taiteen lähestymistapoja tai osallistumalla yhteisten tapahtumien järjestämiseen
Oma tuottaminen ja tulkitseminen	osallistuu ohjattuna ajatuksiaan ja kokemuksiaan esittävän teoksen toteuttamiseen ja tulkintaan	suunnittelee, toteuttaa ja arvioi ajatuksiaan, kokemuksiaan ja tutkimuksiaan esittävän teoksen	suunnittelee, kehittää, toteuttaa ja arvioi kokemuksiaan ja tutkimuksiaan esittävän teoksen
Kulttuuriperinnön soveltaminen	tunnistaa monimuotoista kulttuuriperintöä ja käyttää sitä omassa tuottamisessa ja toiminnassa	välittää eteenpäin kulttuuriperintöä hyödyntämällä sitä aktiivisesti omassa tuottamisessa ja toiminnassa	kehittää kulttuuriperintöä tuottamalla siihen omaan ideointiin ja arviointiin perustuvaa uutta sisältöä
Kestävän kehityksen periaatteiden noudattaminen	tunnistaa kestävän kehityksen osa-alueet ja perustaa omat ratkaisunsa elinkaariajattelulle	tiedostaa kestävän kehityksen periaatteet ja elinkaariajattelun vaatimukset sekä ottaa niitä aktiivisesti huomioon valintoja tehdessään	toimii johdonmukaisesti kestävän kehityksen periaatteiden ja elinkaariajattelun vaatimusten mukaisesti valintoja tehdessään
Suunnitteluprosessin toteuttaminen	suunnittelee, toteuttaa ja arvioi ohjattuna teoksen, tuotteen tai palvelun muotoilun prosessia.	suunnittelee, toteuttaa ja arvioi ja edelleen kehittää teoksen, tuotteen tai palvelun muotoilun prosessia.	kerää taustatietoa, suunnittelee, seuraa toteutusta, arvioi ja kehittää edelleen aktiivisesti teoksen, tuotteen tai palvelun muotoilun prosessia.

4. JATKO-OPINTOVALMIUKSIA TAI AMMATILLISTA KEHITYMISTÄ TUKEVIA OPINTOJA

4. LIIKUNTALAJINI	5-25 osp
TAVOITTEET	
<ul style="list-style-type: none"> Tavoitteena on viedä eteenpäin omaa liikuntalajia suoritettava ammatillisen perustutkinnon aikana kahtena päivänä viikossa aamuharjoitustunteina Tavoitteena kehittää jatko-opintovalmiuksia ja ammatillista kehittymistä tukevia opintoja 	
TUTKINNON OSAN KESKEISET SISÄLLÖT JA TOTEUTTAMISTAVAT	
<p>Keskeiset sisällöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> terveyttä ja toimintakykyä edistävän liikuntasuunnitelman laatiminen, toteuttaminen käytännössä ja arvioiminen toimintakyky ja sen ylläpitäminen motoriset taidot ja niiden harjoittaminen turvallisesti eri ympäristöissä opiskeluryhmän osallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen kilpailutoimintaan osallistuminen <p>Opintojaksot (väh 5 osp)</p> <p>Toteuttamistavat</p> <ul style="list-style-type: none"> osallistuminen aamutreeneihin yhdessä Kalajoen lukion opiskelijoiden kanssa ammattivalmentajan ohjauksessa 	
EDELTVYYSOPINNOT TAI MUUT SUORITTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT	
<ul style="list-style-type: none"> aktiivinen, lajikohtainen liikuntalajin harjoittaminen ennen ammatillisten opintojen aloittamista 	
OPPIMISEN ARVIOINTI	
<ul style="list-style-type: none"> Opiskelijan oppimista arvioidaan lajivalmentajan suullisella ja/tai kirjallisella palautteella jatkuvan arvioinnin periaatteella sekä opiskelijan ja/tai ryhmän itsearvioinnilla ja vertaisarvioinnilla 	
OSAAMISEN ARVIOINTI JA TUTKINNON OSAN ARVOSANAN MUODOSTUMINEN	
<p>Todistukseen tuleva tutkinnon osan arvosana merkitään HYVÄKSYTTY merkinnällä.</p> <p>Todistukseen tuleva tutkinnon osan arvosana päätetään osaamisen arvioinnin perusteella.</p> <p>Mikäli osaamista arvioivia opettajia on ollut useita, päätös tehdään arviointikeskustelussa.</p> <p>Osaamista arvioidaan ryhmätyön, kirjallisen tehtävän ja käytännön työskentelyllä kohteessa.</p> <p>Opintojen suorittaminen hyväksytysti on edellytyksenä opintojen etenemiseen</p>	

ARVIOINNIN PERUSTEET	HYVÄKSYTTY
Terveellisiä elämän- tapoja, työkykyä ja liikuntaa edistävän suunnitelman laatiminen ja sen toteuttaminen	ottaa suunnitelmassaan huomioon liikunnan, terveellisen ravinnon, levon, unen, virkistyksen, ihmissuhteiden ja terveyden väliset yhteydet omien liikunta- tottumusten sekä oman opiskelu- ja työkyvyn ylläpitämisessä
Ravitsemuksen merkityksen sekä tupakoinnin ja päihteiden haittavaikutusten huomioon ottaminen	hakee tietoja tavallisimmista terveyshai- toista sekä tavallisimmista terveyttä ja opiskelu- ja työkykyä kuormittavista tekijöistä
	hakee tietoa ravitsemuksesta ja sen merkityksestä ihmisen terveydelle
	ottaa tiedot huomioon suunnitelmassaan, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta terveyttä edistävän tiedon hankinnassa
Suunnitelman toteuttaminen	sitoutuu suunnitelmaan ja toteuttaa sitä, arvioi säännöllisesti suunnitelmaansa ja omaa toimintaansa, tekee suunnitelmaan päivityksiä, mutta tarvitsee siinä ajoittain ohjausta
Opiskelu-, toiminta- ja työkyvyn edistäminen ja ylläpitäminen liikunnan avulla	käyttää liikunnan harrastamiseen tarvittavia motorisia perustaitoja
	pitää yllä fyysistä toimintakykyään ja osallistuu liikuntatilanteisiin annettujen ohjeiden mukaan ja noudattaa reilun pelin periaatteita
	noudattaa turvallisuutta liikunnassa
Mielenterveyden, seksuaaliterveyden ja ihmissuhteiden merkityksen kuvaaminen	selvittää mielenterveyden, seksuaaliterveyden ja ihmissuhteiden merkitystä ihmisen hyvin- voinnille
	tuo esille, minkälaisilla toimenpiteillä edellä mainittuja asioita voidaan edistää, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta
Oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen	toimii opiskelijaryhmän jäsenenä hyvinvointia edistävästi ja osallistuu opiskelijoille järjestettyihin liikunta- ja muihin tapahtumiin sekä tilaisuuksiin
Terveyden, turvallisuuden ja työkyvyn huomioon ottaminen	toimii sovittujen terveyttä ja turvallisuutta edistävien toimintaohjeiden mukaisesti, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta
Tapaturmien ehkäiseminen, ensiavun antaminen sekä ergonominen toimiminen	ennakoi mahdollisia tapaturmariskejä liikuntatilanteissa
	osaa hakea ja antaa ensiapua tavallisimmissa ensiapua vaativissa tilanteissa
	ottaa toiminnassaan huomioon oman ammatin kuormittavuustekijät ja toimii ergonomisesti.

4. PROJEKTIVIIKOT	5 osp
TAVOITTEET	
<ul style="list-style-type: none"> Tavoitteena on tarjota opiskelijoille eri koulutuksen järjestäjien kanssa yhteistyössä viikon pituisia opintojaksuja. Tarjottavat projektiviikon opintojaksot mahdollistavat opiskelijoille yksilöllisiä opintopolkuja. 	
TUTKINNON OSAN KESKEISET SISÄLLÖT JA TOTEUTTAMISTAVAT	
<p>Keskeiset sisällöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> projektiviikot sisältävät erilaisia kädentaitoja edistäviä kursseja, luovuutta ja taiteellisuutta kehittäviä kursseja, lukio-opintoja laajentavia kursseja ym. vastaavaa ammatillisia opintoja laajentavia ja monipuolisia kursseja. <p>Opintojaksot:</p> <ul style="list-style-type: none"> opiskelija kerää 5 osaamispisteen suorituksen vapaasti valittaviin opintoihinsa suorittamalla kolme projektiviikon kurssia <p>Toteuttamistavat:</p> <ul style="list-style-type: none"> projektiviikot lähiopetuksena siinä oppilaitoksessa, joka kurssin on kurssitarjottimelle laatinut kurssitarjotin laaditaan vuosittain yhteistyössä järjestettävien oppilaitosten kanssa 	
EDELTVYYSOPINNOT TAI MUUT SUORITTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT	
Ei edeltävyysopintoja	
OPPIMISEN ARVIOINTI	
Oppimista arvioidaan opintojakson aikana jatkuvalla arvioinnilla antamalla opiskelijalle suullista palautetta.	
OSAAMISEN ARVIOINTI JA TUTKINNON OSAN ARVOSANAN MUODOSTUMINEN	
Osaaminen arvioidaan arvosanalla hyväksytty . Arvosanasta päättää projektiviikon opettaja.	
ARVIOINNIN PERUSTEET	HYVÄKSYTTY
Tutkinnon osan tehtävien ja vaadittavien suoritusten toteuttaminen ohjeen mukaisesti.	

4. TUTORTOIMINTA	5 osp
TAVOITTEET	
<ul style="list-style-type: none"> • lisätä tutoreiden ymmärrystä ryhmäyttämisestä ja tutorin merkityksestä oppilaitoksen myönteisen ilmapiirin ja toimintatapojen muodostumiselle. • antaa valmiuksia ja ideoita ryhmän kanssa toimimiseen • antaa tutoreille välineitä oman oppilaitoksen toiminnan ideoimiseen • tutustuttaa tutorit toisiinsa 	
TUTKINNON OSAN KESKEISET SISÄLLÖT JA TOTEUTTAMISTAVAT	
<p>Keskeiset sisällöt</p> <ul style="list-style-type: none"> • ryhmäyttäminen • turvallisen ryhmän merkitys • tavoitteellisen toiminnan suunnittelu • tutorin rooli • oppilaitoksen ilmapiiri <p>Toteuttamistavat</p> <ul style="list-style-type: none"> • ryhmätyöskentely • itsenäinen työskentely • vertaisoppiminen 	
EDELTVYYSOPINNOT TAI MUUT SUORITTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT	
-	
OPPIMISEN ARVIOINTI	
-	
OSAAMISEN ARVIOINTI JA TUTKINNON OSAN ARVOSANAN MUODOSTUMINEN	
Tutkinnon osa arvioidaan asteikolla hyväksytty.	

ARVIOINNIN KOHTEET	HYVÄKSYTTY
Ryhmäyttäminen	Tutorkoulutukseen osallistuminen, harjoitukset
Turvallisen ryhmän merkitys	Tutorkoulutukseen osallistuminen, aloittavien opiskelijoiden ryhmäyttäminen
Tavoitteellisen toiminnan suunnittelu	Tutorkoulutukseen osallistuminen, tutortoiminnan suunnittelu (vuosikello)
Tutorin rooli	Tutorkoulutukseen osallistuminen, itsearviointi
Oppilaitoksen ilmapiiri	Tutorkoulutukseen osallistuminen, oppilaitoksen tutortoiminnan toteuttaminen